

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

השופטת אסתר חיות

מ"מ יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

ירושלים, כ"ז באלול, התשע"ג
2 בספטמבר 2013

ה"ש 2/20

המבקש: מר שאהר סאלח עדוי

בקשה לפי סעיף 7(ב) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות),
התשכ"ה-1965 לקביעת היעדר קלון

החלטה

1. זוהי בקשה על פי סעיף 7(ב) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965 (להלן: חוק הרשויות המקומיות), שהגיש המבקש כמי שמעוניין להתמודד לראשות המועצה המקומית טורעאן. בעבר הורשע המבקש בעבירות שיפורטו להלן. על כן, התעורר הצורך לבחון האם הרשעות אלה מונעות ממנו את הזכות להיכלל ברשימת המועמדים בשל קלון הנלווה לאותן עבירות. מכאן הבקשה שלפניי.

בבקשתו מתייחס המבקש לשלוש עבירות שבהן הורשע. ההרשעה הראשונה, נוגעת לביצוע עבודות בנייה ללא היתר, בגינה נגזר עליו מאסר על תנאי וקנס. הרשעה זו אינה רלוונטית לסוגיה העומדת בפניי, הן משום שמדובר בהרשעה משנת 1993, הן משום שבעקבותיה לא נגזר על המבקש עונש של מאסר בפועל. ההרשעה השנייה, נוגעת להעסקה והלנה של עובד זר שלא כדין, עבירות על פי סעיפים 12א(ב) ו-12א(א) בהתאמה לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. בגין עבירות אלה גזר בית משפט השלום ברחובות על המבקש ביום 6.12.2007 עונש של חודשיים מאסר בפועל שיבוצעו בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה וקנס. הרשעה זו אף היא אינה רלוונטית לסוגיה העומדת בפניי, משום שחזקת הקלון הקבועה בסעיף 7(ב) לחוק הרשויות המקומיות חלה לגבי עונש מאסר בפועל העולה על שלושה חודשים. ההרשעה השלישית, נוגעת לעבירות

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

של החזקת נשק שלא כדין וירי מנשק חם באזור מגורים, עבירות על פי סעיפים 144(א) ו-340א בהתאמה לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בשל כך שהמבקש ירה ביום 7.5.2004 לכיוון הרצפה במהלך חתונה שהתקיימה בכפר טורעאן מאקדח שהיה ברשותו. כמו כן, הורשע המבקש באותו הליך בהחזקת מחסנית אקדח ללא היתר כדין ובעבירה של הזנחת שמירה על כלי ירייה, עבירה על פי סעיף 399(א) לחוק העונשין בשל הפקרת כלי ירייה "באופן שאחר הצליח לעשות בו שימוש" (אישום שהמבקש ביקש לצרף להליך המתואר לעיל). בגזר הדין שניתן ביום 23.3.2006 (ת"פ (שלום נצרת) 1519/05), גזר בית המשפט על המבקש שישה חודשי מאסר בפועל שיבוצעו בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה של ארבע חודשים לתקופה של שנתיים, וקנס בסך של 1,000 ש"ח. המבקש החל לרצות את עונש המאסר בעבודות שירות ביום 20.7.2006, וסיים את ריצויו ביום 20.1.2007. משנגזר על המבקש עונש של מאסר בפועל העולה על שלושה חודשים בגין ההרשעה השלישית, ומשטרם חלפו שבע שנים מיום שסיים לרצות, באה הרשעה זו בגדר "חזקת הקלון" הקבועה בהוראת סעיף 7(ב) לחוק הרשויות המקומיות, והיא, בניגוד לשתי ההרשעות האחרות, רלוונטית ומצריכה התייחסות.

2. היועץ המשפטי לממשלה נתבקש על ידי להגיש את עמדתו לבקשה (ראו החלטתי מיום 15.7.2013). עמדתו הוגשה, לאחר קבלת אורכה, ביום 25.8.2013 ובה ציין (כפי שכבר נאמר לעיל) כי ההרשעה השנייה אינה באה לכתחילה בגדר "חזקת הקלון" שבסעיף 7(ב) לחוק הרשויות המקומיות, ואילו באשר להרשעה השלישית סבור היועץ המשפטי לממשלה כי חזקת הקלון החלה לגביה נסתרת במקרה דנן, בציינו כי חרף השימוש הלא אחראי שעשה המבקש בכלי נשק, ו"חרף ההסתייגות בעבירות מסוג זה ולו בשל תוצאות טראגיות שטמונות בשימוש לא מושכל ולא אחראי בנשק... קשה לומר כי מדובר בעבירות אשר להן נלווה 'מטען ערכי שלילי, בבחינת דופי מוסרי, הניזון מתפיסות ערכיות ומאמות מידה מוסריות הרווחות בחברה' וכי אלה מלמדות כי נפל פגם מוסרי חמור במבצען המצדיק שלילת זכות היסוד לבחור ולהיבחר" (סעיף 30 לעמדה). היועץ המשפטי לממשלה הוסיף וציין בעמדה שהגיש כי חלף פרק זמן ארוך יחסית מן המועד שבו סיים המבקש לרצות את עונשו (20.1.2007), וכי נותרו פחות מארבעה חודשים עד להשלמת שבע השנים הקבועות בסעיף 7(ב) לחוק, אשר לאחריהן אין מתקיימת עוד חזקת הקלון שבאותו סעיף. עובדה זו נושאת אף היא משקל, לגישתו של היועץ המשפטי לממשלה, לצורך הקביעה האם נלווה קלון להרשעה השלישית.

ד"ר

3. סעיף 7(ב) לחוק הרשויות המקומיות קובע כך:

"7(ב). אינו זכאי להיכלל ברשימת מועמדים ולהיבחר חבר המועצה מי שנידון בפסק דין סופי לעונש מאסר בפועל, לתקופה העולה על שלושה חודשים, וביום הגשת רשימת המועמדים טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לשאת את עונש המאסר בפועל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון."

הנה כי כן, סעיף זה קובע כלל לפיו מי שהורשע בפסק דין חלוט, ונגזר עליו עונש מאסר בפועל העולה על שלושה חודשים, אשר טרם חלפו שבע שנים מן המועד שבו סיים לרצותו, מנוע מלהיכלל ברשימת המועמדים ולהיבחר כחבר מועצה (הוראה דומה הקובעת הגבלה לגבי הזכאות להיכלל ברשימת המועמדים לכנסת מצויה בסעיף 6(א) לחוק-יסוד: הכנסת). סעיף 4(ב) לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975, קובע כי תנאי הזכאות הנוגעים לבחירתם של חברי מועצה חלים גם על הזכאות להיבחר כראש הרשות המקומית.

זוהי אם כן "חזקת הקלון" אך היא ניתנת לסתירה אם סבר יושב ראש ועדת הבחירות כי בנסיבות העניין העבירה בה הורשע המבקש אין בה משום קלון ועל כן אין למנוע ממנו להציג מועמדות, גם אם טרם חלפו שבע שנים מן המועד בו סיים לרצות את עונש המאסר בפועל שהוטל עליו. קלון הוא פתם ערכי-מוסרי הדבק בעבירה על פי אמות מידה חברתיות שאינן בהכרח משפטיות והשאלה אם דבק קלון בעבירה נבחנת תמיד בזיקה לנסיבות המסוימות של המקרה הקונקרטי ועל רקע התכלית שבגינה נדרשת קביעה זו. בהקשר זה, אין הבדל של ממש בין אמות המידה החלות על מועמדים בבחירות לרשויות מקומיות ובין אמות המידה המיושמות לגבי מועמדים בבחירות הכלליות, כפי שמלמד הדמיון בין הוראות החוק הרלוונטיות הנוגעות לשני סוגי המועמדים (בג"ץ 11243/02 פייגלין נ' יושב-ראש ועדת הבחירות, פ"ד נז(4) 145, 162 (2003)). הרציונאל המונח ביסוד הוראות אלה נועד להבטיח את אמון הציבור במערכת השלטונית ולמנוע מן המבקש להתמודד, אם ייבחר, לחזור ולבצע את העבירות בהן הורשע במסגרת כהונתו הציבורית (ראו: ה"ש 2/03 בונפיל (20.5.2003), השופט ד' דורנר); הש"ר 1/09 פלאח (14.7.2009), השופט א' פרוקצ'יה). עם זאת, מקום שבו ההכרעה בדבר קיום או העדר קלון עלולה לשלול מן המבקש את הזכות החוקתית להיבחר ואת זכות הציבור לבחור בו, מן הראוי לנהוג משנה זהירות, וכבר נפסק כי

עמוד 3 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

בהקשר זה הקביעות בדבר קיומו של קלון תעשנה במשורה (ראו: ע"ב 1/88 ניימן נ' יו"ד ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מב(4) 177, 185-186 (1988); ה"ש 1/20 (12.6.2013), השופט ס' ג'ובראן)).

4. במקרה שלפנינו הגעתי למסקנה, לא בלי התלבטות, כי מן הראוי לאמץ את עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה ולקבוע כי נוכח הנסיבות אשר בהן נעברו העבירות שבביצוען הורשע המבקש, לא דבק בהן קלון ועל כן יש לאפשר לו להתמודד לראשות המועצה המקומית טורעאן.

אכן, אין להקל ראש במעשים שביצע המבקש כמי שירה בנשק חם באזור מגורים, וזאת בשל הסיכון הרב הגלום בעבירה זו לחיי אדם ולשלמות הגוף (ראו: ע"פ 4460/11 מדינת ישראל נ' פאיד (28.11.2011)). תמהתי גם על כך שהמבקש ראה לציין בתצהירו התומך בבקשה כי הוא עומד על חפותו בכל הנוגע לירי במהלך החתונה, וזאת בניגוד גמור להסדר הטיעון אשר בעקבותיו הודה בעבירה זו והורשע בה על פי הודאתו. סתירה זו בין האמור בתצהיר ובין הודאתו מעוררת קושי (וראו לעניין זה ההתייחסות המשלימה שנתבקשה ממנו על ידי היועץ המשפטי לממשלה). יחד עם זאת, אף שהמבקש ביצע את הירי בקלות דעת - כדרך פסולה להביע שמחה במהלך חתונה - לא יוחסה לו כוונה לפגוע באיש ובפועל איש אף לא נפגע (לעניין השפעת היסוד הנפשי שבעבירה על קביעת קלון, ראו: ה"ש 10/03 עו"דאללה (14.1.2004), השופטת ד' זורנר)). יתר העבירות בהן הורשע המבקש באותו הליך (החזקת נשק שלא כדין והזנחת שמירה על כלי ירייה) אף הן מהוות התנהלות חסרת אחריות ורשלנית מצד המבקש, אך נעדרות יסוד נפשי של כוונה. לכך יש להוסיף את העובדה כי עונש המאסר שנגזר על המבקש מצוי ברף הנמוך של מדרג הענישה, וכן את העובדה כי נתאפשר לו לבצעו בדרך של עבודות שירות.

מטעמים אלה, ראיתי לקבוע כי מדובר בנסיבות המקרה דנן בעבירות שאין עימן קלון.

ניתנה היום, כ"ז באלול התשע"ג (2.9.2013).

אסתר חיות
שופטת בית המשפט העליון
מ"מ יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20